

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Niedziela, dnia 5 grudnia 1915 r.

Wojna.

Z terenu wschodniego.

BERLIN, 4 grudnia. — Wielka kwatera główna. (Urzędowo).

Niema wydarzeń szczególniejszych.

Sprostowane już po części w niemieckim sprawozdaniu dziennym z dnia 2 grudnia ogłoszenie rosyjskie z dnia 29 listopada nie zgadza się z prawdą także w innych szczegółach. Podczas napadu rosyjskiego na Nowel (na południowym zachodzie od Pińska), który był możliwy do wykonania przy pomocy tamtejszych przewodników obeznanych zupełnie z terenem bagnistym i leśnym, wpadł w ręce nieprzyjaciół komendant dywizji. Inni oficerowie nie zaginęli.

Nieprawdą jest jakoby pod Kozłincami i Czartoryskiem musiały się cofnąć wojska niemieckie lub austriacko-węgierskie.

Z widowni bałkańskiej.

Toczą się walki w dalszym ciągu z rozproszonymi w górach oddziałami serbskimi. Wczoraj pojmano przeszło 2000 jeńców i dezertersów.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Na froncie zachodnim.

BERLIN, 4 grudnia. — Wielka kwatera główna. (Urzędowo).

W czynności bojowej przeszkadzała na całym froncie mgława i burzliwa pogoda deszczowa.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Wokół wojny.

Z parlamentu niemieckiego.

Komisja budżetowa parlamentu zatwierdziła przedłożenia podatku z zysków wojennych bardzo prędko w pierwszym czytaniu. W przyszły wtorek nastąpi czytanie, które prawdopodobnie potrwa bardzo krótko.

Posiedzenie 9 grudnia, zapowiada w pierwszym rzędzie wielką mowę kanclerza państwa. Dopiero później, jak twierdzą w kołach parlamentarnych, poseł Scheidemann będzie uzasadniał socjaldemokratyczną interpelację. Należy się spodziewać, że kanclerz państwa potem jeszcze raz zabierze głos. Na tem zakończą się powszechne debaty.

Wywóz produktów żywnościowych z Rumunii.

Z Bukaresztu donoszą: Przeznaczone dla państw centralnych 50 tys. wagonów zboża zawierają następujące produkty:

20 tys. wagonów pszenicy, 10 tys. wag. kukurydzy, 7500 wag. krup, 5 tys. wag. owsa, 2500 wag. grochu i 5 tys. wag. grochu strączkowego.

Jak donosi dziennik urzędowy, zakazano wywozu oleju słonecznikowego i wszelkich olejów roślinnych.

Kronika

(d) Przyznanie subwencji.

Szkołna deputacja postanowiła przyznać subwencję szkołom polskim przy następujących instytucjach dobroczynno-społecznych: 3 szkołom towarzystwa „Opieka szkolna”, chrześcijańskiej szkole rzemieślniczej, szkole przy I ochronie, szkole przy ochronie przy ul. Sosnowej, szkole dla głuchoniemych przy ul. Placowej, szkole w Nowem Rokicciu i szkole przy ul. Wiszera.

Oprócz tego przyznano 1000 rb. Tow. Krzewienia Oświaty dla prowadzenia kursów polskich dla analfabetów.

(d) Rozpoczęcie lekcji.

Delegacja szkolna przy magistracie wyznaczyła początek zajęć w szkołach miejskich o godz. 8 i pół rano zamiast dotychczasowej 8-ej godziny.

(d) Kursy dla analfabetów.

Na piątkowym posiedzeniu Delegacji szkolnej postanowiono urządzić w polskich szkołach miejskich bezpłatne kursy dla analfabetów. Wykładać będą nauczyciele szkół miejskich bezinteresownie.

Na kursy będą przyjmowane osoby nie młodsze nad lat 15.

(d) Regulamin dla lekarzy szkolnych.

Zatwierdzony został regulamin dla lekarzy szkół miejskich. Według regulaminu zadaniem lekarzy szkolnych jest czuwanie nad dobrym stanem zdrowia uczniów szkół ich pieczy powierzonych.

Każda szkoła ma swego lekarza; jeden lekarz może być jednocześnie lekarzem kilku szkół. Kobiety — doktorzy mogą również być lekarzami szkolnymi. Lekarze szkolni podlegają głównemu lekarzowi, który całą organizację prowadzi i kontroluje ją. Magistrat angażuje, na prośbę delegacji szkolnej, lekarza głównego i lekarzy szkolnych. Lekarz szkolny ma obowiązek czuwania nad tem, aby: przyjmowano do szkoły tylko takie dzieci, które są zdrowe umysłowo i fizycznie, aby dzieci chore były usuwane ze szkoły do czasu wyzdrowienia.

Lekarz winien również śledzić, czy dzieci są dostatecznie odżywiane i ubierane i czy lokal szkolny odpowiada wymaganiom higieny. Lekarze szkolni odwiedzają każdą szkołę na najmniej co 2 tygodnie, przy czem każda wizyta powinna trwać conajmniej 2 godziny. Lekarze szkolni mogą być obecni podczas lekcji, bez aktywnego udziału w nich. Dwa razy do roku delegacja szkolna zwołuje lekarzy szkolnych w celu wspólnego omówienia ich spostrzeżeń.

(r) Z T. K. O.

Podajemy do wiadomości nauczycieli, interesujących się nauczaniem dorosłych analfabetów, że ostatni wykład p. A. Koziołkiewiczówny z cyklu: „Metodyka i zakres nauczania dorosłych” odbędzie się w poniedziałek d. 6 b. m. o godz. 8-ej w lokalu Towarzystwa przy ul. Podlesnej № 1.

Sekcja nauczania analfabetów przy T. K. O. urządza w najbliższym czasie w godzinach wieczorowych nowe grupy dla dorosłych analfabetów.

Zapisy na lekcje czytania i pi-

sania, oraz arytmetyki i rysunków przyjmowane są codziennie od 10 do 11-ej, począwszy od poniedziałku, d. 6 b. m. (Podlesna № 1).

(k) Z Tow. „Wiedza”

Zarząd Tow. oświatowego „Wiedza” (Piotrkowska 103) zwrócił się do Delegacji szkolnej przy magistracie z prośbą o uzyskanie lokali dla urządzania niedzielnych czytanek dla dzieci.

Delegacja szkolna udzieliła Tow. „Wiedza” na czytanki powyższe następujących lokali szkolnych: szkołę „Jedności” przy ul. Promyka 15, na Kozinach, lokal drugiego gimnazjum żeńskiego, a obecnie szkoły miejskiej elementarnej przy ul. Sredniej № 14, szkoły elementarnej miejskiej na Bałutach przy ul. Zawadzkiej № 22, szkoły elementarnej miejskiej na Zubardau przy ul. Golca № 12, oraz szkół elementarnych miejskich na Dąbrówce przy ulicy Rzgowskiej № 25 i 76. Czytanki te, przeznaczone dla najmłodszej młodzieży, w wieku od lat 5 do 10, wygłaszane będą co niedzielę w godzinach popołudniowych w wymienionych powyżej szkołach. Treść czytanek stanowić będą bajki, opowiadania, życiorysy, podróże i powiastki z życia zwierząt, w opracowaniu dla wieku dziecięcego. Czytanki ilustrowane będą obrazami pikantnymi.

(d) Z Komitetu rozdziału chleba i maki

Wobec wyczerpania odpowiednich miejsc na legitymacjach, rozdane zostaną do uczestników karty chlebowe nowe legitymacje, które zaczynają obowiązywać z dniem 3 stycznia 1916 roku. Stare legitymacje będą zatrzymane.

Z powodu świąt uczestki będą zamknięte 24, 25, 26 grudnia i 1 i 6 stycznia 1916.

Za podstawę do dalszej działalności będą przyjęte pod uwagę następujące podziały na okresy: okres 16—od 3 stycznia 1916 r. do 16 stycznia, okres 17—od 30 stycznia i t. d.

Wzorowo urządzona w centrali Komitetu rozdziału chleba i maki systemem kartotekowym kontrola konsumentów chleba usuwa wszelką możliwość nadużyć. Kartoteki dają poszczególne dane: jednym z najczęstszych powtarzających się nazwisk jest Szulc, 380 osób nosi to nazwisko; powtarzają się też często nie tylko nazwiska ale i imiona: Szulców Janów jest 18, Augustów, Karolów, Wilhelmów jest po 13; Nowaków jest w Łodzi 228, Józefów Nowaków jest 24, tyleż Marianów; Stanisławów jest 19 i t. p. Grünbergów jest 123, Borsteinów 215.

(k) Z przytułku dla żebraków.

Wydział walki z zawodem żebractwem przy Delegacji miesięcia pomocy biednym na ostatnim posiedzeniu postanowił zwrócić się do magistratu z prośbą o przyspieszenie robót instalacyjnych przy urządzaniu przytułku i domu zarobkowego dla zawodowych żebraków. Zakłady te będą urządzone nie w II pawilonie, lecz w III, a znajdujący się tam magazyn maki zostanie przeniesiony w inne miejsce.

Aby już na drugi tydzień można było umieszczać żebraków zawodowych w przytułku, roboty instalacyjne prowadzone będą na dwóje zmiany. W przytułku będą oddzielone od siebie dwa oddziały, na gorze

Zawiadomienie

od dnia 1 grudnia w szkole kroju szycia otwarty zostaje trzy miesięczny kurs nauki kroju i szycia za opłatą czterech Mr. miesięcznie, po skończonym kursie uczenie otrzymują penty. Zapisy od 10 do 2 po południu w szkole kroju i szycia Apolonji Kopyciewskiej, ulica Piotrkowska 154. Tamże nauka wszystkich robót ręcznych, haftu białego i kolorowego. Nauka kroju i szycia bielizny.

FARTUCHY

i hałki w wielkim wyborze hurtowo i detalicznie tylko dostac można w Brunną **Srednia 1** lewa of. cyna, 3 wejście. 3-1

dla żebraków wyznań chrześcijańskich, oraz na dole dla żebraków wyznania mojżeszowego. Dla uchronienia dzieci żebraków od deprawującego wpływu zdeprawizowanych starszych żebraków zawodowych, postanowiono umieszczać dzieci w oddzielnych pomieszczeniach. Przy przytułku utworzony zostanie zakład kąpielowy wraz z kamerą dezynfekcyjną dla odkażania ubrań i bielizny. W przytułku urządzone zostanie oświetlenie elektryczne.

Oprócz tego przy przytułku utworzone zostaną sale zarobkowe, gdzie żebracy będą obowiązkowo pracować. Na stanowisko zarządzającego przytułkiem i domem zarobkowym wyznaczony został p. Fogman, który otrzyma pomocnika, w osobie zarządzającego oddziałem żydowskim.

(k) Ze szpitala Czerwonego Krzyża

W szpitalu Czerwonego Krzyża przy ul. Pańskiej wywieszono obwieszczenie, według którego wstęp do wnętrza szpitala osobom cywilnym dozwolony jest tylko po okazaniu kartki od lekarza dyżurnego, lub też lekarza naczelnego.

(r) Jeńcy wojenni z Łodzi i okolic

W obozie dla jeńców w Zwickau II znajdują się: Lerner Jakub Majer ze Zgierza, szeregowiec; Oświeciński Konstanty Franciszek z Łodzi, podoficer; Krendel Chaim Szmul z Grodziska, szeregowiec.

W obozie dla jeńców w Diedenhofen: Jakubezyk Józef Wojciech, z Będzina, gub. Piotrkowskiej, szeregowiec; Stulich Stanisław Antoni z Łodzi („Deutsche Lodz. Zeitung”).

Wypadki i kradzieże:

(ko) Anna Drogosz, 45-letnia robotnica zamieszkała przy ul. Aleksandrowskiej 35, na rogu Południowej i Targowej przejechana została wozem, przyczem uległa okaleczeniu nog.

Z Warszawy i prowincji.

O dopuszczenie żydów do adwokatury. „Riecz” donosi, że w radzie przy ministerjum spraw edyktowej pod przewodnictwem Wierówna, p. Kraszewników oświadczył, że norma procentowa dla pomocników adwokatów żydów zamknięta im dostępowo do adwokatury na długie lata, wobec tego proponuje przyjąć obecnie do adwokatury

W dniu 1 grudnia zmarł po długich cierpieniach zastępca i prokurent nasz

b. p. Zygmunt Ziege

w wieku lat 69. W zmarłym tracimy prawdziwego kolegę, którego zacny charakter, jak i szlachetna koleżeńskość zjednały mu wśród nas ogólną sympatię.

Pamięć o nim zachowamy na zawsze

S. Kuźnitsky i S-ka.

wszystkich pomocników żydów, którzy od 5 lat są już pomocnikami. Wniosek ten przyjęto.

Następnie przyjęto następującą uchwałę: 15 proc. w granicy osiadłości, 10 proc. dla okręgów mieszanych i 5 proc. poza granicą osiadłości. Decyzje rady będą przedstawione ministrowi sprawiedliwości Chwostowski do zatwierdzenia.

— Lasy krajowe. Wodpewiedzi na memorjał z d. 12 października r. b. w sprawie robotników bez pracy i zatrudnienia ich porządkowaniem lasów krajowych i warstwowaniem gliny „Kurjer Warsz.” donosi, iż Tow. rolnicze w Królestwie Polskiem otrzymało odpowiedź, że zarząd cywilny przy general-gubernatorstwie warszawskiem sprawą tą się zajmuje.

Sprawa uporządkowania lasów już jest wzięta pod uwagę, w lasach krajowych pracują liczni robotnicy nad karczowaniem i przy porębach, pozostałych z r. 1914/15 i to daje znacznej liczbie ludzi zarobek.

Sadzenie lasów, rozpoczęte w jesieni, będzie nadal prowadzone na wiosnę. Będą również rozpoczęte roboty w lasach prywatnych.

Dużo również robotników potrzeba do naprawy dróg i utrzymania ich w porządku w obrębie general-gubernatorstwa warszawskiego.

— (ko) Z Pilicy.

Klasztor franciszkanów w Pilicy, powiatu olkuskiego, z którego przed 125 laty rosjanie wypędzili zakonników, zaś dobra klasztorne przywłaszczyli sobie, obecnie przez władze austriackie oddany został prawowitym właścicielom

Teatr i Sztuka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

Dziś w niedzielę, o godz. 3 po poł., odegrana będzie po raz 4-ty znakomita komedia satyryczna Leona Birnńskiego „Taniec czynowników”; wiecz. zaś o godz. 7 i pół, arcyważna komedia na tle życia żydów amerykańskich p. t. „Potasz i Perlmutter”, która od początku do końca pobudza widzów do homerycznego śmiechu.

W próbach dramat narodowy w 5 obrazach przez ks. B. Krzendicha p. t. „Za ojców naszych wiarę świętą”.

Obwieszczenie

Dla urzędników poszukiwane są płatne pokoje umeblowane z całodziennym utrzymaniem lub bez takowego.

Po długich cierpieniach zmarł 1 grudnia w Berlinie

B. P.

Zygmunt Ziege

w zmarłym tracimy drogiego przełożonego, którego pamięć zawsze pozostanie między nami.

Niechaj mu ziemia lekką będzie!

Współpracownicy firmy S. Kuźnitsky i S-ka.

Wyczerpujące oferty należy składać osobiście w Wydziale Kwaterunkowym przy Magistracie (Spacerowa nr. 14 l).

Osoby zarządzające mieszkaniami nieobecnych, i upoważnione do ewentualnego odbioru zapłaty za kwaterunek, proszone są o osobiście zgłoszenie się do Wydziału

Kwaterunkowego przy Magistracie pomiędzy godzinami 3 i pół—5 po poł.

MAGISTRAT

Wydział Kwaterunkowy.

Schoppen.

Teatr Scala

ulica Cegielniana № 18.
DYREKCYJA: :: DYREKCYJA:
J. Adler i H. Sierocki.

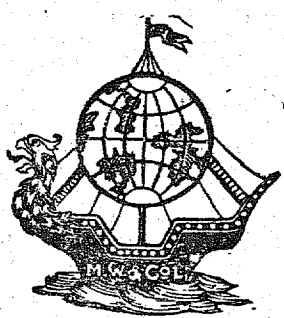
Dziś, w niedzielę, 5 grudnia 1915 r. o godzinie 8 wieczorem odegrana będzie **Das Pintele Jud** ze współudziałem pani Goldstein
Anons: We wtorek, 7 grudnia BENEFIS primadonny pani WEINBERG odegr. będzie **HRABINA SERKE!**
Bilety nabywać można od godz. 11-ej z rana w kasie teatru.

PREZENT NA GWIAZDKĘ! Uwaga: Stałe ceny!

Wyprzedaż z fabrycznego składu 40 procent niżej c. z. oraz detalicznie i resztkami

Wełniane z jedwab. oraz flanelki, na białą od Bbl. 1,10 do Bbl. 2
Korecki i Satiny na suknie 2,10 „ 5
Zimowe towary na męsk. i damsk. Palta z dobr. gatunk 7 „ 15.
Bostony, Szewioty i różne towary na męsk. i damsk. kostj. 8 „ 16.
oraz żalobne, i balowe towary a także na fartuchy i na getry.

Cegielniana № 43, 4 dom od Piotr. w domu świeżo bud. w podwórzu

Żądajcie tylko z tą marką naszą oryginalną **HERBATE** Chińską, Kwiatową, M. Wysocki i S-ka. Łódź, Piotrkowska 38, filja, ul. Zgierska 14. — Wystrzegajcie się naśladowców. —

Dr. med. **Wł. Polakowski** ginekolog i akuszer przyjmuje od godz. 5-ej do 7-ej **Nawrot 1.**

DENTYSTA S. GOLDMAN długoletnia asystentka szkoły dentystrycznej i Kliniki d-ra Zadziewicza. Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 1 po poł. i od 3 po południu do 7 wieczór. **19 WILSKA 18.**

Felczer z Buska z długoletnią praktyką szpitalną **św. Łazarza**, przyjmuje codziennie i udziela porad. Aleksandrowska 37. **Kaszynski. 4112—e**

Biuro zduńskie Pasaż-Szulca № 16, wykonuje wszelkie roboty zduńskie.

TANIO w LOMBARDZIE — AKCYJNYM ZACHODNIA Nr. 31,

nabyć można: Pianina, maszyny do szycia nożne, ręczne, gabinetową; mandolinę, książkę „Malarstwo Polskie”, garnitur surdutowy, surduty, zegar ścienne, obiektyw, serwetę pluszową, platery, różną biżuterję złotą i srebrną z kamieniami, zegarki złote, srebrne, męskie i damskie łańcuchy i t. p. wyroby

Dr. Z. Osiecki

Piotrkowska 130. Choroby wewnętrzne i dzieci (płuca i serce), 9—11 r., — 5—7 w

Włóczkowe zakłada

z najlepszej wełny, rb. 3.90 i 7.50. Palta pluszowe rb. 45.— u firmy Schmechel i Bosner, Piotrkowska № 100. 4191—1

Na gwiazdkę! Na gwiazdkę! **UWAGA!**

wielki wybór towarów bawełnianych, i półwełnianych po cenach umiarkowanych, Włoczańska ulica № 123 oficyjna II piętro. 3978—11

Akuszerka z dyplomem Cesarzkiej Akademii medycznej w Piotrogradzie praktykująca 20 lat, przyjmuje porody. Andrzeja 39, m. 10 od 12—5. 3453—0

STOŁOWNIA

międzynarodowa, Piotrkowska 62. wydaje śniadania, obiady i kolacje. Codziennie świeże flaki. Porcja 30 k.

Ogłoszenia drobne:

OKAZJA! Wobec zastój sprzedaje bardzo tanio magazyn mebli Władysław Romiszewski. Piotrkowska 116, I piętro front. Ogromny wybór solidnych mebli od najtańszych do najdroższych. **Cafe urządzenie** jak również pojedyncze sztuki. Łózka metalowe z siatkami, łóżeczka, wózki, kołyski i weloocykedy dziecięce. Wanny z piecami, lodownice. Przyjmuje wszelkie obstarunki, kupuje i zamienia stare na nowe. W święta i niedziele magazyn otwarty od 1—6-jej p. p. Piotrkowska 116, I piętro. 4197—6

M.A.A.A. Maszyny do szycia kupuje sprzedaje. Brzezińska 10. Piasek. 4185—5

Biuro prób Pisarskiego. Andrzeja № 7. 4033—20

Duży wybór tornistrów i teczek szkolnych. tanio na gwiazdkę. **Widzewska 193, Jękołb Skarżyński.** Karbid prawdziwy szwedzki pali się 3 razy dłużej niż inne. Nabywać można tanio. Wschodnia 22, w sklepie. 4222—1

Kaloszki oraz kalosiki dziecięce. Wyprzedaż detaliczna ul. Główna 17 skł. 4224—2

Kupuje zakłady karakulowe używane kołnierze futrzane, futki i rozmiatą odzież. Piotrkowska 17, R. Magant w pracowni pani Rudzkiej. 4214—6

Okale do wynajęcia zaraz: 5, 3 i dwa pokoje z kuchnią. Karola 26.

OKAZJA! Tania wyprzedaż rękawiczek skórzanych, wełnianych i trykotowych męskich, damskich i dziecięcych, oraz wojskowych po bardzo niskich cenach. **Sz. Trieda. Ul. Piotrkowska № 27, w podwórzu.** Zagnął paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Marjan-ny Marciniak. 4225—1

Zagnął dowód № 133546 Oddziału i Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia № 31. 4227—1

TORF

Kwity do nabycia w kantorach: ul. Zgierska № 22 i Stołniana № 10. 4106—12

Towarzystwo ubezpieczeń L'URBAINE

zawładania Sz. Klientów, it inkaso kwitów znajdujących się dotychczas u p. S. Rajgrodzkiego, czasowo jest do załatwienia w biurze Inspektora p. A. Perlmuttera, CEGIELNIANA № 51, dokąd prosimy zgłaszać się z OSTATNIM PŁACONYM KWITEM. 4213—2